

LSSR MVD 4-OS VALDYBOS VIRŠININKO P. RASLANO RAŠTAS APIE KOVĄ SU KATALIKŲ DVASININKIJA

Vilnius

1953 m. lapkričio mėn.

Apie kovą su reakcine katalikų dvasininkija

Šiuo metu respublikos teritorijoje yra: 672 bažnyčios, suvienytos į 62 dekanatus, šešios vyskupijos, 732 kunigai ir kunigų seminarija, kurioje mokosi 75 klierikai.

Lietuvos katalikų dvasininkijos dauguma toliau laikosi sovietų valdžiai priešišku pozicijų.

Įtakingiausias katalikų bažnyčios Lietuvoje asmuo yra vyskupas Paltarokas, kuris ir praeityje, ir dabar žinomas kaip nesutaikomas sovietų santvarkos priešas.

Paltarokas, vadovaudamas Vilniaus ir Panevėžio vyskupijoms, imasi visų priemonių išlaikyti bažnyčios vadovybėje pačius reakcingiausias kunigus ir visais įmanomais būdais skatina antisovietinę veiklą, veikia prieš lojaliai nusiteikusių dvasininkiją ir smerkia jos pažangias apraiškas.

Kaip nustatyta, ir dabar reakcingai nusiteikę dvasininkai aktyviai priešiška veikia įvairiomis kryptimis: tarp jaunimo, kolūkiuose, ideologijos fronte ir t.t.

Vievio rajono Bežionių bažnyčios klebonas kunigas Jakulevičius 1953 metų liepos mėn., grasindamas atskirti nuo bažnyčios, privertė 50 žmonių vaikus paduoti pareiškimus, kas išstoja iš pionierių organizacijos, pats bažnyčioje parašė lontoje tokį teksto pavyzdį: „Prašau išbraukti mane iš pionierių sąrašų. Priežastis: noriu būti geras katalikas“.

Paskui, paėmęs šiuos pareiškimus, Jakulevičius juos išsiuntinėjo mokyklų vedėjams su lydraščiu: „Mokykla katalikų vaikų atžvilgiu turi laikytis katalikiškų principų. Priešingu atveju ji pažeidžia konstitucijos garantiją dėl religijos“. Iš bažnyčios sakyklos jis sako antisovietinius pamokslus.

[...]

Respublikos MVD organai daug padarė kovodami su priešiška katalikų dvasininkijos veikla. Pokario laikotarpiu areštuota daug (apie 400) kunigų, dirbusių aktyvų priešiška darbu.

Nepaisydama to, reakcinė dvasininkijos dalis nenutraukė antisovietinės veiklos, o tiktai pakeitė ir labiau įslaptino kovos formas.

Respublikos MVD organams iškilę rimti uždaviniai išardyti šią reakcingą jėgą ir padaryti galą jos priešiška veiklai.

Žinoma, MVD organai sėkmingai susidoros su šiais uždaviniais tik tuo atveju, jeigu savo darbą sumaniai susies su partijos organų politine veikla ir jeigu šie teiks reikiamą pagalbą.

Vietiniai partijos organai turi sustiprinti politinį darbą su masėmis, ypač su jaunimu ir ideologijos fronte, kad nesudarytų galimybės prasiskverbti reakcinei katalikų dvasininkų veiklai.

Partijos rajkomų ir miestkomų sekretoriai, glaudžiai bendradarbiaudami su MVD rajonų ir miestų skyrių viršininkais turi pažinti kunigus, gyvenančius rajono teritorijoje, ir diferencijuotai prie jų priėti. Pažangiausiai nusiteikusius reikia lenkti į savo pusę ir patraukti savo įtakon.

Būtina sustiprinti antireliginę propagandą tarp gyventojų, ją didžiąja dalimi sieti su atskirais reakcingiausiais dvasininkijos atstovais. Jų demaskavimas turi būti pagrįstas konkrečiais, patikrintais ir nepaneigiamais faktais, bet neįžeidžiant tikinčiųjų ir pažangiai nusiteikusių kunigų religinių jausmų.

[...]

Lietuvos SSR MVD 4 valdybos viršininkas
mjr. (Raslanas)

[Nuorašas] tikras: 4 valdybos vyr. operatyvinis įgaliojimas
vyr. lt. (Parašas neįskaitomas)

Nuorašas.

Kalba netaisyta.

Lietuvos partizanų kovos ir jų slopinimas MVD-MGB dokumentuose 1944–1953 metais [sudarė Gaškaitė N., Kašėta A., Starkauskas J.], Kaunas: Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga, 1996, p. 210–213.